

N:o 85.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående
anslag till förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.;
gifven Stockholms slott den 9 mars 1906.*

Under åberopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver civilärenden vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att för år 1907 på extra stat anvisa ett förslagsanslag af 20,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande och användas till ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Axel Schotte.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 9 mars 1906.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
BIESÉRT,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
TAMM,
SIDNER,
HELLNER,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde härefter:

Kungl. Maj:t har denna dag beslutit genom nådig proposition föreslå Riksdagen att antaga ett uppgjordt förslag till lag angående medling i arbetstvister. Då antagande af förevarande lagförslag medför en utgift till bestridande af kostnaden för förlikningsinstitutionens verksamhet, torde medel härför bära äskas af Riksdagen. I sådant afseende erinrar jag, att det förslag, som förelades 1903 års Riksdag, lika litet som det nu föreliggande, upptog förslag till bestämda distrikt för en hvar af de blifvande förlikningmännen. Efter beräkning af erforderligt

antal distrikt samt den ersättning, som, med ledning af de mycket skiftande utlåtandena från Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande, borde till förlikningsmännen utgå, begärdes af 1903 års Riksdag, i sammanhang med framläggande af statsverkspropositionen, ett förslagsanslag till beredande af ersättning åt förlikningsmän för år 1904 af 40,000 kronor. Sammansatta stats- och lagutskottet vid 1903 års Riksdag framhöll i sitt utlåtande, att den då föreliggande utredningen icke syntes möjliggöra någon tillförlitlig beräkning af anslagsbehovet i förevarande afseende. Då emellertid sådan utredning i frågans dåvarande läge svårigen syntes kunnat åvägabringas, och utskottet vore öfvertygadt, att nödig sparsamhet skulle komma att iakttagas vid förvaltningen af de medel, som kunde blifva af Riksdagen för ändamålet anvisade, hemställde utskottet, att Riksdagen måtte medgifva, att för beredande af ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister på extra stat för år 1904 uppfördes ett förslagsanslag af 40,000 kronor.

På sätt inhämtas af det utlåtande, som afgifvits af särskildt utsedda kommitterade för förnyad granskning af det för 1903 års Riksdag framlagda förslaget till lag angående medling i arbetstvister, hafva dessa kommitterade ansett, att de olika länen borde till en början sammanföras till sex förlikningsdistrikt, samt beräknat ersättningen åt förlikningsmännen till omkring 20,000 kronor. Huru distriktsindelningen lämpligast bör ske, må för närvarande vara svårt att bedöma, och lärers frågan härom i hvarje fall böra blifva föremål för särskildt beslut framdeles af Kungl. Maj:t. Jag är emellertid ense med kommitterade, att, åtminstone innan någon erfarenhet vunnits om förlikningsmannainstitutionen och dess anlitande till medling i uppkomna arbetstvister, det icke kan vara lämpligt att göra distrikten för små. Visserligen kommer därigenom en förlikningsman ofta att sakna den ort- och personalkännedom, som kan vara af en viss betydelse för hans verksamhet; men sådan kännedom kan dock näppeligen anses utgöra någon i hvarje fall nödvändig kvalifikation hos förlikningsmannen. Erfarenhet i industriens förutsättningar och villkor och i arbetarnas förhållanden samt full opartiskhet, intresse, uthållighet och en vidgad syn på arbetsaftalets olika områden förblifva alltid de egenskaper, som framför allt äro eftersträfvansvärda hos en förlikningsman. Ju flera distrikten göras, desto svårare blir det ock att vinna kompetenta och lämpliga personer för uppdraget.

Det är visserligen af vikt, att förlikningsmannen vid sidan af sin möjliga verksamhet i öfrigt kan äga tillräcklig tid för sitt förlikningsmannauppdrag; men detta uppdrag bör ej hafva karaktären af en särskild

tjänst, därmed fast aflöning och fast anställning skulle vara förenade. Uppdraget måste i hufvudsak betraktas såsom ett förtroendeuppdrag. Det låter därför ock tänka sig, att till förlikningsman kan utses en person i den ställning, att han icke bör för detta uppdrag erhålla viss årlig ersättning, utan att han, för fullgörande af hvar särskild medling, erhåller godtgörelse för sina kostnader jämte skäligt arfvode för besvär och tidspillan. Ett dylikt förfaringssätt blir gifvetvis att tillämpa, när för en speciell medling särskild person anlitas. Emellertid torde böra beräknas, att förlikningsman i allmänhet erhåller ett visst årligt arfvode. Att härutinnan nu föreslå skäligt belopp är, synes mig, synnerligen vanskligt. Under antagande att de af förberörda kommitterade föreslagna förlikningsdistrikt befinnas lämpliga och med hvarandra likställda i arbetsböda — hvilket senare de emellertid näppeligen torde vara — kan förslagsvis beräknas en årlig ersättning till hvar förlikningsman af 2,500 kronor, hvilket för 6 förlikningsmän gör 15,000 kronor. Beräknas så 5,000 kronor för tillfälliga förlikningsmän, kommer man till den siffra kommitterade ifrågasatt.

I likhet med hvad 1903 års förslag upptog, torde rese- och traktamentsersättning till förlikningsmannen, äfvensom till ledamöterna i förlikningsnämnd, böra utgå efter tredje klassen i nu gällande resereglemente samt gäldas af det å sjätte hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att för år 1907 på extra stat anvisa ett förslagsanslag af 20,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande och användas till ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall och förordnade, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

C. G. Edman.